

Зважаючи на роль нотаріату в становленні правової держави, вивчення у ВНЗ навчальної дисципліни «Нотаріат в Україні» є вкрай важливим та актуальним.

Питання генезису нотаріату є досить об'ємним і складним. Останніми роками було видано чимало наукової літератури щодо виникнення та розвитку даного правового інституту. Як вітчизняні, так і зарубіжні науковці досліджували проблеми становлення нотаріату у світі. В Україні дане питання неодноразово піднімалося на сторінках професійного видання „Нотаріат для Вас». Довідковий матеріал щодо розвитку нотаріату, опублікований у монографіях і статтях у періодичних виданнях, є вкрай цікавим і досить детально викладений, що значно полегшує його засвоєння студентами.

Значним поштовхом для розвитку як державного, так і приватного нотаріату, було визнання Україною своєї незалежності. Саме з прийняттям у 1993 році Закону України „Про нотаріат» розпочалося становлення та розвиток вітчизняного нотаріату як науки, галузі права (хоча досі і не сформованої самостійно) та законодавства, навчальної дисципліни, системи органів і посадових осіб, які мають право вчиняти нотаріальні дії.

Майже щодня по правову допомогу до нотаріусів звертаються як громадяни, так і юридичні особи, які розраховують на компетентність і професіоналізм у вирішенні їх питань. Звичайно, нотаріат як правовий інститут, потребує якісної реорганізації, що дозволило б по-перше, удосконалити ті правові гарантії діяльності нотаріату, які вже закріплені на законодавчому рівні; по-друге, підвищити професійний рівень як осіб, які вже наділені повноваженнями щодо вчинення нотаріальних дій, так і тих, хто лише планує зв'язати свою кар'єру з нотаріальною практикою; по-третє, нагального вирішення потребує питання щодо соціальних забезпечення нотаріусів. Зазначений перелік проблемних питань не є повним і не охоплює усіх тих „проблемних» моментів, які виникають на практиці. Однак, зрівняння в компетенції державних нотаріусів і тих, що займаються приватною практикою, встановлення додаткових вимог до посади нотаріуса, до технічного оснащення його робочого місця тощо свідчить, що перші позитивні кроки у реорганізації даного правового інституту вже зроблені. Значною мірою таким змінам сприяли самі нотаріуси, які як ніхто краще бачать недоліки у їх професійній діяльності, що пов'язані, насамперед, з проблемами у законодавчому регулюванні нотаріату.

Кожна особа за життя неодноразово звертається до нотаріуса за вчиненням тих чи тих нотаріальних дій, тому викладаючи зазначений навчальний курс у ВНЗ України, необхідно звернути увагу на постійні зміни у чинному законодавстві, положення яких регламентують діяльність нотаріусів, а також збільшити обсяг застосування прикладного матеріалу під час семінарських занять. Зокрема, значно полегшує засвоєння вивченого навчального матеріалу наочне ознайомлення студентами із проектами договорів та інших правочинів, свідоцтв, заяв тощо. Стосовно змін у законодавчих актах, то і викладач, і студент повинні вчасно реагувати на набуття ними чинності. Адже, як правило, з моменту прийняття відповідного нормативно-правового положення і до набрання ним чинності минає певний проміжок часу. Так, наприклад, зміни до Закону України «Про нотаріат», які, зокрема, значною мірою змінюють порядок набуття статуту нотаріус, набувають чинності з січня 2013 року, але ознайомитись з ними могли всі зацікавлені особи з моменту їх офіційної публікації ще восени 2012 року.

З огляду на зазначене, науковий-практичний матеріал, викладений у навчальному курсі „Нотаріат в Україні», покликаний сформулювати у майбутніх юристів навички в аналізі правових норм, якими регламентується нотаріальна діяльність і застосуванні їх у своїй практичній діяльності, адже саме на покоління молодих правників держава покладає найбільші сподівання щодо розвитку та становлення нотаріату як самостійного та ключового правового інституту.

*Ієрусалімова І.О., к.ю.н.,  
доцент кафедри теорії та  
історії держави і права*

## **ТЕСТОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАУКИ ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ**

Зміни, що відбуваються в сучасному суспільному житті, вимагають розвитку нових засобів освіти, педагогічних технологій, що мають справу з індивідуальним розвитком особистості, творчою ініціативою, навичок самостійного пошуку в інформаційних полях, формування у студента універсального вміння ставити і вирішувати завдання для вирішення проблем, які виникають у професійній діяльності та повсякденному житті.

Формування у майбутніх юристів здатності самостійно мислити, отримувати і застосовувати знання, ретельно обмірковувати прийняття рішення і чітко планувати дії, ефективно співпрацювати в різноманітних за складом і напрямком групах, вимагає широкого впровадження в освітній процес різних форм і засобів забезпечення освітньої діяльності.

Значну роль у досягненні необхідного рівня результатів у процесі навчання студентів, у вдосконаленні навчально-виховного процесу відіграє форма перевірки знань і вмінь. Суть перевірки результатів навчання полягає у виявленні рівня засвоєння знань студентами, який повинен відповідати освітнім вимогам з тієї чи тієї науки.

Контроль має освітню, навчальну, виховну та розвиваючу функції. Але головна функція контролю — діагностична, яка, в свою чергу, конкретизується в ряді завдань залежно від виду контролю: поточного, проміжного або підсумкового.

Тестова перевірка має певні переваги перед традиційними формами перевірки знань студентів, оскільки дозволяє більш раціонально використовувати час занять, охопити більший обсяг змісту, швидко встановити зворотний зв'язок зі студентами та визначити результати засвоєння матеріалу, зосередити увагу на прогалинах у знаннях і внести в них корективи. Тестова перевірка забезпечує не тільки одночасну перевірку знань студентів усієї групи, але й формує у них мотивацію для підготовки до кожного заняття, дисциплінує їх.

Отже, головна перевага тестів — повністю автоматизована (в ідеалі) перевірка знань студентів, яка забезпечує максимально можливу її об'єктивність (ставить всіх студентів у рівні умови в процесі перевірки знань) і виграє у швидкості перевірки.

З іншого боку, тестова перевірка має ряд недоліків — неможливість перевірки культури мовлення студентів (письмовій або усній) і врахування тих категорій студентів, які в силу деяких психічних особливостей погано відповідають тестовій методиці і отримують занижені або завищені оцінки; звуження змісту предмету науки (тобто наявні питання, зміст яких погано охоплюється системою тестових завдань); зниження кваліфікації викладача (викладач перестає використовувати спеціальні і додаткові засоби для свого професійного розвитку).

Тестування в навчанні — не тільки контроль знань студентів. Це також форма закріплення, уточнення, осмислення і систематизації матеріалу. Чим краще організована перевірка, тим більше можливостей для такого закріплення. Тести активізують і розвивають пізнавальну діяльність студентів. При систематичному застосуванні тестів у процесі вивчення науки Історії держави і права України студенти оволодівають такими методами пізнання, як порівняльно-історичний, причинно-наслідковий, метод аналогії, у них розвивається логічне мислення, формується власна точка зору.

Тести можуть бути використані як для поточного контролю за окремими розділами науки Історія держави і права України, так і для підсумкового контролю по всіх розділах у ході проведення іспиту.

Підсумковий контроль з питань Історії держави і права України слід проводити і в письмовій, і в тестовій формі, враховуючи специфіку дисципліни, але тільки після того, як тести пройдуть через колективне обговорення в рамках науково-методичної секції кафедри і будуть нею допущені до використання в навчальному процесі, тобто будуть представляти якісний матеріал.

*Ільницька Н. Ф.,*  
ст. викладач кафедри теорії та історії держави і права

### **ВИКЛАДАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПРИВАТНОГО ПРАВА В НАВЧАЛЬНІЙ ДИСЦИПЛІНІ «ПРАВОВИЗНАВСТВО» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Сучасний навчальний процес у вищій школі вже неможливий без наукового наповнення. Як лекційні, так і практичні заняття передбачають не тільки розгляд сталих підходів до тих чи тих питань, але й знайомство із сучасними науковими здобутками у різних галузях знань. Це дає можливість більш динамічного сприйняття навчального матеріалу та більш глибокого розуміння сучасних тенденцій у науці та практиці, закликає до аналізу різних питань з позиції досягнень науки та практики їх реалізації.

Сучасний викладач вузу також має бути в першу чергу науковцем, вести активну наукову діяльність, яка б знаходила свою реалізацію у навчальному процесі, що сьогодні потребує залучення студентів до наукових пошуків. А приклад викладача-науковця стимулюватиме студентів до такої діяльності, демонструватиме наближеність і зв'язок науки із практичними питаннями.